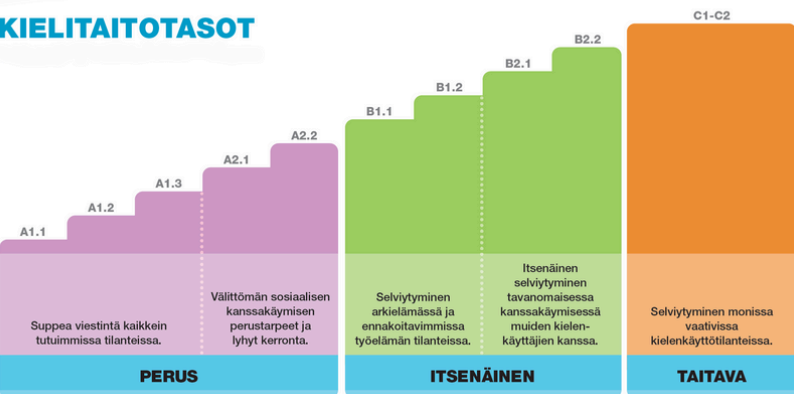

Kielitaito:

Kielitaito koostuu eri osa-alueista: puhuminen, kirjoittaminen, kuullun ymmärtäminen ja luetun ymmärtäminen. Osa-alueet on tärkeä huomioida, kun ohjataan opiskelijaa, joka opiskelee suomen kieltä.

KIELITAITOTASOT

- **0** = aloitustaso
- **A1.1** = perustaso alkaa
- **A1.2** = perustaso
- **A1.3** = perustaso
- **A2.1** = perustaso
- **A2.2** = perustaso
- **B1.1** = keskitaso alkaa
- **B1.2** = keskitaso (Valviran vaatima taso)
- **B2.1** = keskitaso
- **B2.2** = keskitaso
- **C** = ylin taso (taitava tai äidinkielen tasoinen kielitaito)

A2 taso (A2.1-A2.2)

A2.1 = peruskielitaidon alkuvaihe

Opiskelija:

- pystyy vaihtamaan tietoja tutuissa tilanteissa mutta joutuu pyytämään selvennystä usein
- selviytyy lyhyistä vuorovaikutustilanteista ja osaa käyttää tervehdyksiä, kohteliaita ilmauksia
- ymmärtää tuttuja, lyhyitä ilmauksia, itseä kiinnostavien lyhyiden viestien asiasisällön
- pystyy kertomaan jokapäiväisistä sekä itselle tärkeistä asioista lyhyesti
- osaa helposti ennakoitavan perussanaston ja monia keskeisimpiä rakenteita

A2.2 = kehittyvä peruskielitaito

Opiskelija:

- selviää kohtalaisesti jokapäiväisistä viestintätilanteista ja pystyy aloitteellisuuteen
- osaa käyttää kieltä yksinkertaisella tavalla kaikkein keskeisimpiin tarkoituksiin, kuten tiedonvaihtoon sekä mielipiteiden ja asenteiden asianmukaiseen ilmaisemiseen
- pystyy keskustelemaan käyttäen tavanomaisia ilmauksia ja perustason viestintärutiineja ja kertomaan asioista luettelomaisesti
- tunnistaa keskustelujen ja tekstien pääaiheita

A1 taso (A1.1-A1.3)

Opiskelija:

- tutustuu ohjaajan opastuksella harjoittelupaikan viestintäympäristöön
- tunnistaa kielen eri rooleja ja tavoitteita eri tilanteissa (keskustelu potilaan kanssa, dokumentointi, raportointi)
- harjaantuu huomaamaan kielenulkoisia vihjeitä (äänensävy, ilmeet, eleet, painotukset)
- oppii poimimaan työympäristössä toistuvia ilmauksia (tervehdykset, lauseet, sanat)
- osallistuu keskusteluun lyhyissä, ennakoitavissa ja rutiininomaisissa tilanteissa
- ymmärtää rajoitetun määrän sanoja, tunnistaa lyhyitä yksinkertaisia lauseita, osaa esitellä itsensä, tunnistaa sanoja lauseesta

B1 taso (B1.1-B2.2)

B1.1 = Toimiva kielitaito tavallisissa työn ja vapaa-ajan tilanteissa

Opiskelija:

- ymmärtää pääasiat ja vähän yksityiskohtia säännöllisesti toistuvista teemoista puheesta
- ymmärtää tekstejä tutuista aiheista ja pystyy päättämään asioita
- osaa viestiä keskeisistä toistuvista asioista sekä hieman vaativimmista tilanteista ja selviytyy arkitilanteista ja epävirallisista keskusteluista
- osaa kirjoittaa selväpiirteisen sidosteisen tekstin ja välittää tuttua tietoa tehokkaasti tavallisimmissa tilanteissa

B1.2 = Sujuva kielitaito tavallisissa työn ja vapaa-ajan tilanteissa

Opiskelija:

- ymmärtää selväpiirteistä asiatietoa tutuista, yleisistä aiheista ja jonkin verran vaativimmissa yhteyksissä
- ymmärtääkseen tarvitsee yleiskieltä ja tuttua aksenttia
- osaa kertoa tavallisista, konkreettisista aiheista kuvaillen, eritellen ja vertaillen sekä viestiä ymmärrettävästi, sujuvasti ja selkeästi käytännönläheisissä tilanteissa
- osaa kirjoittaa tavallisimpia asiategstejä ja osaa esittää tukitietoa pääajatuksille, jäsentää tekstiä ja ottaa lukijan jollakin tavalla huomioon

Yleisiä vinkkejä ohjaukseen:

- ohjaa kielitietoisesti, opiskelija tarvitsee **selkeää ohjausta**, hän ei voi oppia kieltä yksin
- ole avoin ja kiinnostunut** opiskelijan asioista, näin edesautat luottamuksellisen ohjaussuhteen syntymistä
- visualisoi/**havainnollista**, piirrä kirjoita, esitä
- tuttu puhuja ja puhetapa helpottavat** ymmärtämistä >> on hyvä, jos opiskelijalla on 1–2 ohjaajaa, joiden kanssa hän pääasiallisesti toimii.
- turvallinen ilmapiiri** edistää oppimista
- kuuntele** puhujan viestiä, mitä hän sanoo
- mieti miten ilmaiset, **jos et itse ymmärrä** opiskelijaa
- varmista ymmärtäminen** esim. pyytämällä opiskelijaa toistamaan tai näyttämään. **Älä kysy ymmärsitkö.**
- haasta** opiskelijaa käyttämään suomen kieltä >> kysy opiskelijalta sanoja, näytä esineitä ja kysy mikä tämä on
- kannusta, rohkaise, tue** >> kielen oppiminen vie aikaa ja on haasteellista
- anna aikaa **valmistautua** eri tilanteisiin esim. sanaston harjoittelu etukäteen
- pysähdy miettimään**, jos opiskelija näyttää passiiviselta/ei ymmärrä >> kyseessä voi olla joku muu kuin kielen käyttöön liittyvä asia esim. kulttuuriero

Vinkkejä puhumiseen:

- käytä **rauhallista** puhetta ja **tauota** puhetta tarvittaessa
- käytä **elekieltä** puheen tukena
- toista, toista, toista**
- kerro sama asia **eri sanoin**, jos opiskelija ei ymmärrä
- muista monikielisyys >> **voit käyttää kieltä myös sekaisin**
- käytä englantia tai muuta kieltä **tukikielenä**
- käytä **selkeää puhetta/selkokieltä/helppoja kielen rakenteita**
- lausu** selkeästi
- vältä murteita ja sanontoja/sananlaskuja**
- kiinnitä huomiota **äänensävyyn**, jota käytät
- selitä vaikeat sanat**
- käytä **lyhyitä lauseita**
- puhu **yhdestä asiasta kerrallaan**
- ilmoita selkeästi, kun vaihdat puhumisen **aiheesta toiseen**
- kerro **tärkein asia ensin**
- käytä tarvittaessa sanoista **perusmuotoa**
- joskus **käskymuodon** käyttäminen voi olla hyvä asia >> jos se tuntuu epäkohteliaalta, voit lisätä loppuun kohteliaisuuden esim. avaa ovi, ole hyvä
- vältä passiivimuodon käyttämistä** - se kadottaa tekijän
- käytä **lainasanoja** tarvittaessa
- käytä **helppoja sanoja/ synonyymejä** >> helpot sanat ovat lyhyitä, konkreettisia, arkipäiväisiä, toistuvia

Sari Lintukorpi, Maarit Harjanne, Douglas Schneider, Marja Tomberg

Welcome to Worki -hanke

Euroopan unionin
osarahjoittama

CC BY-NC

Selkokeskus

Kielibuusti

MUNDO -
malli

Kielitaidon
tasojen
kuvaus-
asteikko

- anna opiskelijalle **aikaa käsitellä** kuulemaansa
- avaa yhdysosat** esim. kerro, että yhdysana sisältää kaksi sanaa
- avaa lyhenteet**
- anna **aikaa lukemiseen** koska lukeminen ja luetun ymmärtäminen voi olla hidasta
- kannusta opiskelijaa tekemään **muistiinpanoja**
- hyödynnä sanakirjaa**, jos opiskelija ei yrittänyt huolimatta ole ymmärtänyt kuulemaansa mutta muista, kaikille sanoille ei ole olemassa vastinetta toisella kielellä

Vinkkejä kuulun ja luetun ymmärtämisen tukemiseen:

- avaa lyhenteet ja selitä vaikeat sanat**
- anna opiskelijalle **sanoja/esimerkkifraaseja** esim. kirjaamista varten
- kun kirjoitat itse, **pidä opiskelija mielessä** >> kirjoita esim. harjoittelun arviointi lyhyesti, selkeällä yleiskielellä ja käytä sinä muotoa
- käytä **helppoja kielen rakenteita, lyhyitä lauseita, tuttuja ja konkreettisia sanoja** >> vältä slangia ja muretta
- tee tekstistä **helppolutkuinen** esim. tekstin vasemman reunan tasaus, välitiskot, etene loogisesti
- kirjoita **tärkein asia ensin**
- kirjoita **kohteliaasti**
- kannusta** opiskelijaa kirjoittamaan uusia sanoja/fraaseja ja kysy voitko tarkistaa niiden oikeinkirjoituksen >> **tarvittaessa korjaa** kirjoitusvirheet esim. ä pisteet tai kaksoiskonsonantit **hyödynnä kääntäjiä kriittisesti**

Vinkkejä kirjoittamiseen: